

C.O. ROSENIUS
ROMERBREVETS
BUDSKAP

Rom 10, 14-15

14 og 15: Hvordan skal de da påkalle ham som de ikke er kommet til tro på? Og hvordan skal de tro på ham som de ikke har hørt? Og hvordan skal de høre uten en som forkynner? Og hvordan skal de forkynne hvis de ikke blir utsendt? Som det står skrevet: Hvor deres føtter er vakre som forkynner fredens evangelium, som forkynner evangeliet om de gode nyheter!

I det vi har gjennomgått foran av dette kapitlet, har Paulus gått grundig inn på det han sluttet det niende kapitlet med; nemlig at årsaken til at så mange i Israel gikk fortapt var deres egenrettferdighet og vantrø. Samtidig har han også vist at frelsen klart og visst gis til "hver den som tror", "hver den som påkaller Herrens navn". Det som nå tas opp har som mål å frata jødene den unnskyldningen at de ikke kjente Guds vilje med evangeliet. Nå vil Paulus velte ansvaret inn over dem, stille dem selv ansvarlige for deres konkrete forakt, for deres "ohørsamhet" overfor evangeliet (v. 16: "ikke alle var lydige mot evangeliet"), ohørsamhet overfor Guds nådekall (v. 21).

Dette gjør apostelen ved at han skritt for skritt, som i en ubrutt kjede, viser hvor nødvendig det var for vår tro og vår frelse at Gud sendte oss det gode budskap om Kristus (v. 14-15). Grundig, også med ord fra Skriften, beviser og understreker han at Herren virkelig har gitt Israel sitt evangelium, og at deres vantrø da følgelig også er deres egen skyld i ulydighet, forakt og "ohørsamhet" (v. 16-21). Dette er sammenhengt av hele kapitlet. Det vi nå har foran oss i disse to versene, om nødvendigheten av at evangeliet forkynnes, er egentlig bare et mellomledd i apostelens bevisførsel. Og hovedemnet er uavbrutt det samme, det vi av de første versene i kap. 9 og 10 ser lå så tungt på hjertet hans; spørsmålet om Israels frelse og salighet.

Men når vi skal gå nærmere inn på den konkrete teksten, ser vi først og fremst hvordan Paulus i v. 14-15 begynner med å vise hvor avhengig vi er av å høre ordet om Kristus forkynt, for at en skal kunne komme til tro og kunne begynne å påkalle ham. Derfor sier han først:

Hvordan skal de da påkalle ham som de ikke er kommet til tro på? I verset foran har Paulus anvendt profeten Joels ord: "Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst". Men med denne "påkallelsen" som bakgrunn, tar nå Paulus for seg å vise hvor nødvendig det er at Gud først må ha sendt oss sitt ord om Kristus, før vi kan bli frelst. For det at vi påkaller forutsetter jo at vi tror. Troen forutsetter igjen at vi har hørt. At vi hører forutsetter forkynnelse, og forkynnelsen forutsetter at noen er sendt ut med budskapet. Av dette første spørsmålet: "Hvordan skal de da påkalle ham som de ikke er kommet til tro på?", merker vi først, slik vi viste allerede under v. 13, at den påkallelsen som fører til frelse, alltid må være en troens påkallelse av den Herrens navn som forkynnes i evangeliet. Ikke en påkallelse av Gud uten å gå gjennom Kristus. Heller ikke en egenrettferdig eller hyklerisk påkallelse bare med munnen. Nei, en påkallelse som forutsetter tro. For her (og det i form

av et spørsmål som uttrykker en sterk nektelse) sier Paulus at ingen kan påkalle Herrens navn uten å tro på ham. Dermed viser han jo at den påkallelsen han taler om her aldri kunne tenkes uten tro.

Det andre vi lærer her, er at troen ikke bare finnes hos dem som har full visshet og fryd over at de allerede har mottatt frelsen, men også hos dem som ennå i nød og i påkallelse av Jesu navn søker frelsen. For det å "påkalle Herrens navn" skildrer egentlig en nødssituasjon. Dette stadfester det Luther sier om dem som i stor nød og hjelpeløshet kom til Jesus, og bare lå der i tårer og bønn for hans føtter. Luther sier: "Hadde de ikke hatt troen, så hadde de ikke kommet til Jesus for akkurat nå å søke frelsen hos ham. Akkurat det at de kommer til ham, beviser at de trodde på ham". Her avdekkes falskheten i den læren om troen som sier at den nødvendigvis må innebære full visshet om nåden, og at hvis du ikke eier full visshet, trøst og fred, så har du ingen tro. Her sier apostelen noe annet, nemlig at bare det at du påkaller Herren Jesu navn beviser at der må finnes en tro. Han sier: "Hvordan skal de da påkalle ham som de ikke er kommet til tro på?"

Og hvordan skal de tro på ham som de ikke har hørt? Ja, dette er umulig. Og dette er altså tilstanden for alle hedninger, så lenge de ikke har fått høre evangeliet om Guds Sønn. Og hvordan skal de høre uten en som forkynner? Det saliggjørende ordet om verdens Frelser skulle ikke forkynnes direkte av noen Guds røst fra himmelen, eller gjennom usynlige englevesener. Heller ikke skulle det inngis oss direkte av Den Hellige Ånd i hjertet, uten noe ytre middel. Selv om det riktignok var nettopp på slike overnaturlige måter det først ble overlevert. Men deretter skulle det i all framtid utbres over jorden ved at "noen av de unkomne (de som er blitt frelst) sendes til hedningefolkene" (Jes 66: 19). Herren sa selv til disiplene sine: "Som Faderen har utsendt meg, sender også jeg dere". "Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut i all verden og forkynn evangeliet for hele skapningen" (Mat 28: 18, Mark 16: 15). Dette er altså den ordning Herren har fastlagt for hvordan evangeliet skal bli spredt. Følgelig kan ingen få høre evangeliet uten at noen forkynner det, hvis altså ikke noen evangeliets budbærer sendes til dem.

Med ordene "uten en som forkynner" mener selvsagt ikke Paulus at det skal være umulig å komme til troen, bare ved å lese Den Hellige Skrift, - som om det alltid skulle kreves et menneskes muntlige forkynnelse. At det ikke er meningen, ser vi også klart gjennom mange eksempler i Skriften. Nei, apostelen taler bare om at vi er avhengig av ordet om Kristus for å kunne tro på ham (v. 17). Men samtidig vet vi jo at evangeliet vanligvis i begynnelsen kommer til folkene og landene gjennom forkynnere, og at den levende stemmen er et spesielt velsignet middel til å tenne troen.

Og hvordan skal de forkynne hvis de ikke blir utsendt? Dette er da siste leddet i den kjeden, - eller egentlig det første. At Gud sender evangeliets budskap, det er begynnelsen på vår frelse fra mørkets rike. Gud er opphavet både til vår frelse og til vår tro. "Alt dette er av Gud. Han som forlikte oss med seg selv ved Jesus Kristus, og gav oss forlikelsens tjeneste" (2Kor 5: 18). Hvis Herren ikke hadde sendt sine vitner til oss, så hadde vi blitt værende all evighet i dødens mørke. Det er egentlig dette Paulus forkynner oss med disse ordene.

Å, måtte vi da virkelig ta inn over oss de viktige lærdommene som ligger i at Gud har sendt oss evangeliet. Hvor stort, hvor viktig og betydningsfullt det egentlig er, det ligger nettopp i dette at det er Gud som har sendt oss evangeliets budskap. Hvis en jordisk konge sender tjeneren sin med et budskap til oss, og denne tjeneren i seg selv er liten og skrøpelig, så passer vi oss nok for å la budbæreren og hans persons betydning påvirke vår vurdering av budskapet. Nei, vi husker straks på hvem det er som har sendt ham. Og da har budskapet hans også straks stor kraft og betydning. I Mat 22 taler Kristus om kongen som laget i stand bryllup for sønnen sin, og "sendte ut tjenerne sine" for å innby. Men der ser vi at når tjenernes innbydelse bare ble foraktet, så fikk det store og forferdelige følger. Og det skjedde ikke på ordre fra tjenerne, men fra kongen som hadde sendt dem. Nå "sendte han ut hærene sine, utslettet disse morderne og satte ild på byen deres". Slik er det med et budskap som blir sendt ut fra en mektig konge. Den som forakter tjeneren, forakter Herren hans. Når så evangeliets budskap er sendt av ham som har "all makt i himmel og på jord", da er det meget farlig å ikke åpne seg for dette budskapet (v. 16). Dette vil også apostelen ha sagt oss her.

På den andre side ligger også den største styrke og trøst for alle som tror nettopp i dette at det er Gud selv som har sendt oss evangeliets budskap. Det kan se smått og fattigslig ut i det ytre, alt omkring Kristi evangelium, denne "forkynnensens dårskap" om en korsfestet frelser og den nåden vi skal kunne få gjennom ham. La deg bare ikke bedra til å se smått på budskapet av den grunn! Husk på hvem som har sendt dette budskapet til oss! Er det gått opp for deg at budskapet er sendt av himmelens og jordens Herre? Så stol da i trygg forvisning på dette i livet og i døden! Det er på denne grunnen Paulus bygger betydningen av sin forkynnelse. Se hvordan han begynner nesten alle brevene sine med å minne om at han er Jesu Kristi apostel (sendebud). Og spesielt til galaterne bruker han mange ord på å innskjerpe at han ikke har sitt evangelium fra mennesker, nei, ikke en gang gjennom noe menneske, men ved åpenbarelse av Jesus Kristus (Gal 1: 1, 8-12). Det er på dette grunnlaget han taler så sterkt og modig, at han til og med utbryter: "Men selv om vi eller en engel fra himmelen forkynner dere et annet evangelium enn det vi har forkynt dere, han være forbannet!" (v. 8-9).

Så stor betydning ligger det i dette at de som forkynner evangeliet er sendt av Gud. Men nå sier altså apostelen at vi hadde aldri hatt noe evangelium, hvis ikke Gud hadde sendt det til oss. Har vi evangeliet, så er det sendt oss av ham som det er utgått fra. Og er det sendt oss av Gud, så skal vi like sikkert stå ansvarlige like overfor ham for hvordan vi (hørsamma) tar imot det. Hvis Gud ikke hadde sendt sitt evangelium om Kristus til Israel, så hadde de hatt en unnskyldning for sin vantro. Men nå hadde Herren Gud virkelig sendt dem evangeliets forkynnere. Og dette forsterker Paulus med ord fra Skriften, når han tilføyer:

Som det står skrevet: Hvor deres føtter er vakre som forkynner fredens evangelium, som forkynner evangeliet om de gode nyheter. De ordene Paulus anvender her, er fra Jes 52: 7 hvor det heter: "Hvor fagre er på fjellene hans føtter som kommer med gledesbud, som forkynner fred, som bærer

godt budskap, som forkynner frelse, som sier til Sion: Din Gud er blitt konge". Denne profetien bar nok først og fremst fram det frydefulle budskapet om hvordan folket skulle bli fridd ut fra det babylonske fangenskapet, og hvordan dette skulle ropes ut av glade budbærere på Judeas fjell. Men samtidig innebar profetien, slik Paulus også anvender den, i sin dypeste åndelige mening, et budskap om den ennå større og herligere forløsningen som skulle komme gjennom Kristus. Spesielt i dette (Jes 52), men også i kapitlet foran, omtales konkret denne forløsningen ved Kristus. Og når denne evige forløsningen ropes ut gjennom evangeliets budbærere, da må det virkelig skildres slik: "Hvor fagre (sv: ljuvlige) er på fjellene hans føtter som kommer med gledesbud, som forkynner fred, som bærer godt budskap, som forkynner frelse".

Ordvalget "hans føtter" antyder at de skal komme som budbærere. I motsetning til dem som "sitter på Moses' stol", dvs. foreleser den gamle, kjente lovens læresetninger, skulle disse være budbærere som kom løpende med et nytt og herlig budskap. Ja, som aldri skulle stanse opp, men alltid "være på føttene" (dvs. gå ut i hele verden med budskapet sitt). Og Bengel sier: "Og er vel føttene (skrittene) deres allerede på avstand ljuvlige, hvor mye mer da deres lepper på nært hold". Hvor herlige måtte de ikke være for hedningefolkene? Hjertene deres var tynget under en urolig samvittighet og brennende anklager. De lever i en konstant frykt for ikke å kunne tilfredsstille det grusomme guddomsvesenet som de bare kjenner som en som ikke er tilfredsstilt - ikke som en som er forsonet. Hvor fagre da hans føtter som kommer og forkynner at Gud er "nådig overfor deres urett, og deres synder og deres lovbrudd skal han aldri minnes mer" (Heb 8: 12). Ja, at Gud har elsket den falne verden så høyt at han gav sin Sønn, den enbårne, til vår frelse. Hvor herlig dette budskapet er for ulykkelige hedninger, det har vi mange rørende beretninger om fra misjonsmarkene.

Men hvor herlig er ikke også dette evangeliets budskap blant oss, når det kommer til et sted eller et menneske som bare kjenner lovens harde bud som en byrde på sjelen. I langvarig nød og rådløshet har de mange ganger gitt opp. Så har de på nytt begynt på sine umulige anstrengelser på å bygge opp sin egen rettferdighet. Men alltid på nytt blitt slått ned av lovens og samvittighetens anklager, så de ikke vet noe som helst råd lenger. Hvor herlig er det ikke da å få høre en evangelisk forkynnelse som kommer og løser fangene, og sier til de fortvilte hjertene: "Vær ikke redde!", akkurat "det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud ved å sende sin egen Sønn i syndig kjøds liknelse" osv.

"For Gud var i Kristus og forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem overtredelsene deres, og har lagt forlikelsens ord ned i oss". Hvor herlig er ikke den forkynnelsen som sier: Gud er forlikt, la dere nå forlike med Gud!, - som sier: "Hver den som påkaller Herrens navn, skal bli frelst". "For slik som de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskes ulydighet, slik skal også de mange bli stilt fram som rettferdige ved den enes lydighet", - som forkynner at "loven kom inn ved siden av, for at fallet skulle bli større (sv: at överträdelser skulle överflöda). Men der synden ble større, ble nåden enda mer overstrømmende rik". Ja, dette er å "forkynne fred", å "bære godt budskap", å "forkynne frelse". Hvor herlige, hvor fagre, er ikke deres føtter, deres forkynnelse, som bærer fram slike budskap!

Men emnet: evangeliets herlighet og betydning for sjelen, har også en alvorlig side som vi bør tenke grundig over. Gjennom evangeliets betydning for sjelen åpenbares nemlig mitt hjertes tilstand. Evangeliet er ikke herlig for alle! For mange er det bare "ussel mat" som de er "inderlig lei av" (4Mos 21: 5). Dette vitner om deres tilstand. Måtte hver eneste én gå til sitt eget hjerte og spørre: Er evangeliet herlig, ja, uunnværlig for meg? For slik må det være for alle våkne og fattige sjeler. Og hvis det én gang har vært herlig og uunnværlig for deg, men nå er blitt en gammel forkynnelse som du kan godt nok, da har helt sikkert den åndelige søvnen fått makt over deg. Da er den første kjærligheten borte, og da blir snart lystestaken flyttet, hvis du ikke omvender deg (Åp 2: 5). Den utakknemlighet og likegladhet overfor evangeliet som ofte oppstår der en har hatt evangeliet lenge, har nok også Gud råd for. Men det skjer ved at han tar fra de mette sjelene den rikdommen de ikke lenger verdsetter. Så lar han dem på nytt tørke inn gjennom lang tid, for at de etter en tid på nytt bedre kan kjenne hvor fagre budbærerens føtter er. Eller han rammer dem med den forferdelige straffen at de fylles med fremmede og bedragerske lærer, eller med all verdens søppel, med synd og skam. Kirkens historie viser oss alt dette. Måtte vi i tide tenke grundig over evangeliets betydning, - og hvor mye det betyr for oss selv -!

Men det er også andre årsaker til at vi bør tenke grundig gjennom denne teksten: For å vekkes opp til mer kjærlighetens omtanke for våre hedenske brødre som ennå aldri har hørt lyden av det frelsesbudskapet som vi er begynt å bli trøtte av. De ville i stor fryd glede seg om de bare fikk smulene fra de overmette barnenes bord. Du som har smakt evangeliets frydefulle budskap; tenk på brødrene dine i de hedenske landene! Hvordan skal de kunne bli frelst uten troen på Jesus? Og hvordan skal de tro og påkalle ham som de ikke har hørt? Og hvordan skal de høre uten noen som forkynner? Og hvordan skal noen kunne forkynne hvis de ikke blir utsendt?

Hvem skal så være Guds redskap til å sende nådens budbærere? Er det ikke de kristne, de som eier den dyre gaven; evangeliet? Og hvilke kristne skulle spesielt bevegges til dette? Er det noen nærmere enn akkurat de som selv har smakt hvor herlig evangeliet er? Og hvem blant disse som tror skal så bevegges til denne kjærlighetsgjerning? Skulle det ikke også være deg -, ja, skulle det ikke være hver eneste én? Hvem skulle være unntatt eller utelukket fra den nåden det er å få tjene sin Herres rike? Det er betenkelig at enkelte kristne, som forøvrig kan synes å være levende i nåden, ikke kjenner den indre trang og driften etter å få være med i en slik hjertesak for deres Herres rike. Andre derimot, som ennå ikke markert har smakt evangeliets sødme, er villige til å gjøre ganske mye for at fortapte syndere skulle få motta dette lyset.

Men vi går tilbake til teksten. Apostelen har hatt en helt konkret hensikt med å anvende de profetiske ordene fra GT. Med Den Hellige Skrifs eget vitnesbyrd vil han overbevise jødene om at Herren ikke har latt dem gå uvitende om evangeliets frelsende lære. Men da må jo det første spørsmålet bli; hvorfor de likevel ikke tror på Kristus, men ennå søker å bygge opp sin egen rettferdighet. Dette spørsmålet svarer han nå på, med denne tilføyelsen: